

eller Forandringer af Grundloven; thi denne Grundlov har som saadan ikke levet en eneste Dag i Folkets Bevidsthed, uden at det har vidst, at der kunde foretages saavel Forandringer i Grundloven som Forandringer af Grundloven. At der kunde foretages Forandringer i Grundloven, det har man kunnet see af § 100; men § 100 har først faaet sin Betydning ved den kongelige Underkrift, og den kongelige Underkrift er kun givet med et Forbehold, som tydeligt henpeger paa, at der kunde ske Forandringer af Grundloven. Jeg troer, at, naar man mener, at det kongelige Forbehold kun er en Indledning til Loven, saa har man Uret; det kongelige Forbehold er noget Mere, det er den Betingelse, hvorunder Kongen har givet Loven; uden den Betingelse existerede Loven ikke; hele „Danmarks Riges Grundlov af 5te Juni 1849“ er fra det første Dieblif af i en meget væsentlig Grad bleven modificeret i sin Betydning ved dette Forbehold og staaer kun ved Magt i Forbindelse med dette Forbehold, og det kunne vi ikke eenfaldigt tage bort. Læser Kongen sin Underkrift bort i Forbindelse med Forbeholdet, fordi vi ikke anerkjender Forbeholdet, saa have vi ingen Grundlov. Vi have, tør jeg sige, Alle vidst, at, da vi formulerede Grundloven og kaldte den „Danmarks Riges Grundlov“, saa var der noget meget Ubestemt i dens Fremtid; der var i dens Fremtid kun sikret os det almindelige Tilfagn, at, saalænge en Grundlov af den Art kunde bestaae for Danmarks Rige, saa vilde Kongen opretholde den, men, naar det, for at opnaae Formaalet for hans Bestræbelser, nemlig at samle hele Riget, skulde blive nødvendigt at foretage Forandringer i Grundloven, saa maatte vi finde os deri og udelade det, som var en nødvendig Følge af Omstændighederne. Dette er Noget, vi aldrig bør tabe af Sigte, og, naar vi nu komme til at fuldbyrde Forbeholdet, saa ligger det ogsaa i Sagens Natur, at fra det Dieblif, det har fundet sin Fuldbyrdelse, maa det falde bort og Kongens Underkrift paa det Tilbageblevne staae som reen, paa hvilken der ikke mere hviler noget Forbehold, hverken med Hensyn til Slesvig, eller nogen anden Deel af Monar-

chiet. Vi have opgivet det, som Forbeholdet lagde sin Haand paa, og vi have beholdt tilbage det, som ikke mere kan være Gjenstand for noget Forbehold, og selve Forbeholdet maa altsaa, enten af sig selv, eller ved en udtrykkelig Bestemmelse falde bort, saasnart dette Skridt er gjort. De stillede Endringsforslag ere af Forslagsstillerne selv forklarede derhen, at de ere stillede ligesaameget, for at bringe denne Sag paa Dmtale, som for at faae den afgjort i dette Dieblif. Jeg troer endnu at maatte henlede Opmærksomheden paa, at det, som fra Ministeriets Side er sagt om det foreliggende Forslag, gaaer ud paa, at det ikke vil være til Hinder for den endelige Afgjørelse af Sagen, men at det derimod vil besværliggøre Forhandlingerne imellem 2den og 3die Behandling. Jeg maa imidlertid, med de ærede Talere, som have udtalt sig derover, indrømme, at denne Vanskelighed er ringere, end den maaskee i første Dieblif kunde synes; derimod kan jeg for mit Vedkommende ikke nægte, at den Vanskelighed, der altid vil blive tilbage, og som forekommer mig at være stor, er den, at vi ikke ville faae, som det endelige Udbytte af vore Forhandlinger, en Grundlov, der er affattet i klare Udtryk og bestaae af enkelte Paragrapher, som følge paa hinanden, men jeg kan paa den anden Side ikke nægte, at denne Form har noget Tiltalende ved sig, og jeg føler, at jeg aldrig maa opfaae mig til Dommer over Formerne, thi jeg agter dem ikke meget. Jeg har seet, hvorledes Iver for Formerne har ødelagt saa mange Virkeligheder i Verden, at jeg er bleven affrækket fra at hænge for fast derved.

J. N. Hansen: Det Forsvar, der er blevet ført for at blive staaende ved den Form, der er vedtaget, og ikke antage Endringsforslaget under Nr. 43, er gaaet ud paa at vise, at der ikke var Noget til Hinder for at beholde den nu vedtagne Form, men det, som egentlig skulde bevises, er efter min Mening ikke, at man kunde beholde den, men hvorfor man vilde beholde den, og ikke lade Danmarks Riges Grundlov af 5te Juni 1849 leve; men derfor har jeg ikke hørt Forsvar. Den ærede Rigsdagsmand for Beile (Hjort) talte om, at, naar man fatte en anden Titel